

Valtuustoaloite: Etsivän vanhustyö-toiminnan käynnistämiseksi Laukaan kunnassa

Kunnanhallitus 25.11.2024
478/00.01.02.03/2024

Päätösehdotus Kunnanhallitus hyväksyy selostuksessa esitetyn vastineen aloitteeseen ja että selostuksessa todetun lisäksi aloite on syytä ottaa eri toimijoiden yhteiseen käsittelyyn vuodenvaihteen jälkeisissä järjestöilloissa.

Päätös

Selostus Laukaan Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen Etsivän vanhustyön käynnistämiseksi Laukaan kunnassa. Aloitteessa tuodaan hyvin esille ikääntyvän väestönosan kasvu Laukaassa sekä haasteet ikäihmisten palvelujen järjestämisen ja niiden saatavuuden osalta. Aloitteessa kuvataan etsivän vanhustyön mahdollisuuksia tukea ikäihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja toimintakykyä yksilöllisten tarpeiden mukaisesti heidän omassa arkiympäristössään.

Laukaan kunnassa etsivää vanhustyötä ei tehdä etsivän vanhustyön nimellä, mutta alueella toteutetaan etsivän vanhustyön tehtäviä monin eri tavoin. Tehtäviä ja vastuita on jakautunut useille eri työntekijöille ja toimijoille. Kunnan nykyisessä taloustilanteessa ei ole mahdollista palkata kuntaan erillistä etsivää vanhustyöntekijää tai -tekijöitä, joten siksikin on tärkeää tehdä laajasti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Ikäihmisten palvelut ovat monelta osin yhdyspintatyötä kunnan, hyvinvointialueen sekä järjestöjen, yritysten ja yksityisten toimijoiden kanssa, jolloin ikäihmisille tarkoitettua toimintaa ja palveluja tarjotaan yhdessä ja erikseen näiden kesken. Ikäihmisten kotiin vietävät palvelut kuuluvat kuntia selkeämmin hyvinvointialueelle. Kunnalla painotus on ennalta ehkäisevässä ja avoimessa toiminnassa, kuten erilaisissa ikäihmisten ryhmätoiminnoissa, tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Laukaan kunnan liikuntapalvelut tarjoavat kaikille yli 12-vuotiaille, siis myös ikäihmisille, maksutonta liikuntaneuvontaa. Ikäihmisten liikuntaneuvonta on suunnattu erityisesti terveytensä kannalta liian vähän liikkuville sekä henkilöille, joiden toimintakyky on hieman heikentynyt. Liikuntaneuvontaan voi ohjautua ammattilaisten, omaisten tai muiden läheisten kautta sekä itse ilmoittautumalla. Liikuntaneuvonnasta tehdään tarpeen mukaisesti palveluohjausta myös hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluihin. Liikuntaneuvonta onkin mitä suurimmassa määrin etsivää vanhustyötä. Liikunta-alan ammattilaiset järjestävät myös erilaisia terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimintoja, joissa jalkaudutaan eri puolille kuntaa ja pyritään tavoittamaan juuri sitä kohderyhmää, joka kaipaa eniten tukea kokonaisvaltaisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja jolle liikkuminen kauas kodista on vaikeaa.

Kunnan liikuntapalvelut tarjoavat ikäihmisille lisäksi viikoittain kokoontuvia liikuntaryhmiä. Liikuntapalveluiden toiminnan tavoitteena on lisätä ikäihmisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä.

Laukaan kunnassa on toteutettu Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen –hanke, jonka keskeisinä teemoina ovat olleet yhteistyön lisääminen eri toimijoiden välillä, sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen parantaminen, osallisuuden vahvistaminen ja palveluiden kehittäminen. Mukana toiminnassa on kunnan lisäksi hyvinvointialue, seurakunta ja järjestötoimijoita. Toimintaa on saatu jalkautettua ja sitä jatketaan kunnan koordinoiman työryhmän avulla. Voimaa vanhuuteen –toimintaa suunnitellaan nyt myös hyvinvointialuevetoisesti koko Keski-Suomen kattavaksi malliksi.

Lisäksi Laukaassa on käynnistetty monialaisessa yhteistyössä hyvinvointialuevetoiset Voi hyvin –kiertue ja –tapahtumasarja ikäihmisille, joista osa toteutuu kylillä ja osa kirkonkylän taajamassa. Tilaisuudet tarjoavat monipuolisesti hyvinvointia tukevaa tietoa ja toimintaa sekä mahdollisuuden kohdata muita vertaisia. Yksi tärkeä teema on muun muassa digitaalisista palveluista tiedottaminen ja niiden käytössä opastaminen.

Kuten aloitteessa todetaan, Laukaassa on paljon erilaista järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa, joka tukee ikäihmisten sosiaalista, psyykkistä ja fyysistä toimintakykyä. Paas poiketen –toimintamalli on yksi, samoin vaikkapa Vehniän kyläyhdistyksen hanketyönä toteuttama Naapuriapu-toiminta. Hyvinvointia vahvistavaa ja yksinäisyyttä lieventävää, osallistavaa ryhmätoimintaa sekä yhteisöllisiä tapahtumia yli 65-vuotiaille kotona asuville tarjoaa Laukaan alueella myös Liepeen hoiva ry:n hallinnoima Eloisaa!-toiminta.

Kaikilla edellä mainituilla toimenpiteillä pyritään palveluista saamaan entistä saavutettavampia ikäihmisille. Laukaan kunta on myös halukas vahvistamaan yhteistyötä entisestään eri toimijoiden kanssa. Järjestöillat on hyvä foorumi viedä kehittämistä konkreettisesti eteenpäin, samoin vaikkapa Laukaan vanhusneuvoston järjestämät avoimet keskustelutilaisuudet ikäihmisille.

Myös Laukaan vanhusneuvosto on käsitellyt valtuustoaloitteen omassa kokouksessaan 22.8.2024 ja yhtyy nyt annettuun vastaukseen. Neuvostossa tunnustetaan ikäihmisten tarve konkreettiselle avulle. Ajankohtaisena nähdään etenkin tarve ikäihmisten kotona saatavalle digineuvonnalle. Neuvosto pitää tärkeänä etsiä tähän keinoja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, esim. oppilaitokset. Kaiken kaikkiaan neuvostokin toivoo, että ikäihmisiin kohdentuvaa työtä ja toimintaa tuodaan näkyväksi.

Esittelijä Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija Palvelupäällikkö Anu Kaasalainen, puh. 040 640 1771